№ 75 აპრილი 12, ხუთშაბათი 1890 აპრილი 12, ხუთშაბათი № 75


ᲒᲐᲖᲔᲗᲘ ᲦᲘᲠᲘᲡ

| ოთვ | ფან. კ. | ოთვ | ფან. კ. |
|---|---|---|---|
| 12 | 10 — | 6 | 6 — |
| 11 | 9 50 | 5 | 5 50 |
| 10 | 8 75 | 4 | 4 75 |
| 9 | 8 — | 3 | 3 50 |
| 8 | 7 25 | 2 | 2 75 |
| 7 | 6 50 | 1 | 1 50 |

ცალკე ნომერი—ერთი შაური


# ᲘᲕᲔᲠᲘᲐ


ᲒᲐᲖᲔᲗᲘᲡ დასაკვეთად და კერძო განცხადებათა დასაბეჭდად უნდა მიემართონ: თბილისის რედაქციის კუიაში, ბეგნელის ქუჩა, თ. ვარანცოვის ძველის პირდაპირ, თავ. გრუზინსკის სახლში. წერა-კითხვის გამგრეცელებელ საზოგადოების განეყოფილების სათავად-აზნაურო ბანკის სახლში სასახლის ქუჩაზე.

ფასი განცხადებისა: ჩვეულებრივი სტრიქონი რვა კაპიკი.


1877—1890 ᲡᲐᲞᲝᲚᲘᲢᲘᲙᲝ ᲓᲐ ᲡᲐᲚᲘᲢᲔᲠᲐᲢᲣᲠᲝ ᲒᲐᲖᲔᲗᲘ 1877—1890

## ᲘᲕᲔᲠᲘᲐ

გამოვა 1890 წელსაც იმავე პროგრამით, როგორც აქამდე.

ᲡᲐᲐᲒᲝᲜᲝ ᲯᲣᲠᲜᲐᲚᲘ ᲓᲐᲘᲬᲧᲔᲑᲗᲘᲡ ᲒᲐᲖᲔᲗᲘ ᲐᲛ 1890 ᲬᲚᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ, ᲛᲘᲜᲘᲛᲐᲠᲗᲣᲚᲘ:

**ᲤᲘᲚᲘᲡᲨᲘ:** ა) თითონ რედაქციას, ნიკოლოზის ქუჩაზედ, ეარანცოვის ბეგლის პირდაპირ, თ. გრუზინსკისეულს სახლებში, № 21; ბ) „ქართველთა-ბორის წერა-კითხვის გამავრცელებელ საზოგადოების“ კანცელარიას, სასახლის ქუჩაზედ, თავად-აზნაურთა საადგილ-მამულო ბანკის ქარავასლის გალერეაში.

**ᲒᲐᲖᲔᲗᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ ᲒᲐᲠᲔᲓ ᲛᲘᲪᲘᲜᲐᲠᲔᲑᲘᲗᲐ ᲣᲜᲓᲐ ᲓᲐᲜᲘᲨᲜᲣᲚᲘᲧᲝᲗ ᲒᲐᲖᲔᲗᲘᲡ ᲨᲔᲛᲓᲔᲒᲘᲡ ᲛᲘᲡᲐᲛᲐᲠᲗᲘ:**

**Въ Тифлисъ. Въ редакцію газеты „ИВЕРІЯ“.**

რედაქცია ამასთანავე აცნობებს, რომ იგი გაზეთის გაგზავნის გამო პასუხის მებეჭდ იქნება მარტო იმ სულის-მოიწერთა წინაშე, ვინც გაზეთის დაკვეთისათვის შესახებ ფულს პირდაპირ რედაქციაში და ან „წერა-კითხვის გამავრცელებელ საზოგადოების“ კანცელარიაში წარმოადგენს, ანუ გამოგზავნის. გაზეთის ფასი დაბეჭდილია გაზეთის სათაურშივე, ხოლო სრული პრეისკურანტი გაზეთს დაკვეთისა გამოცხადებულია უახლესნელს გვერდზედ.


გამოვიდა და ისყიდება

მზადოდ „წერა-კითხვის გამავრცელებელ საზოგადოების“ წიგნის მაღაზიაში ახალი წიგნი:

ᲘᲡᲢᲝᲠᲘᲐ ᲛᲐᲠᲗᲚ-ᲛᲐᲓᲘᲓᲔᲑᲔᲚ ᲔᲙᲚᲔᲡᲘᲘᲡᲐ,

შედგენილი

ᲛᲝᲡᲔ ᲯᲐᲜᲐᲨᲕᲘᲚᲘᲡ-ᲫᲔᲠᲘ.

ფასი წიგნისა 40 კაპ.

(10—3)



სასწავლებელი და პანსიონი

ᲡᲣ. ᲒᲔᲚᲐᲩ. ᲯᲣᲠᲩᲘᲫᲘᲡᲘᲡ

(ᲥᲣᲗᲐᲘᲡᲨᲘ)

ზაფხულშიაც მიიღებს შეგირდებს სასამზადებლად გიმნაზიებისა, პროგიმნაზიებისა და სხვა სასწავლებლებისათვის. (10—6)


ზედამხედველი კომიტეტი ტფილისის სათავად-აზნაურო ბანკისა ეუწყების ბ-ნთ დამფუძნებელ წევრთ და სხვათ მსესხებელთ, რომ ბანკის წესდების მე-82 §-ის ძალით 1890 წლის 12 აპრილს, დილის 10 საათზედ, დანიშნულია საერთო კრება წევრთა სათავად-აზნაურო საადგილ-მამულო ბანკის სახლში, სასახლის ქუჩაზედ, ქ. ტფილისს.

კრებამ უნდა განიხილოს და დამტკიცოს შემდეგი საგნები:

1) ანგარიში ბანკის მოქმედებისა 1889 წლის განმავლობაში;

2) მოხსენება ბანკის მართველობისა საეარაფოო ხარჯთა აღრიცხვაზედ 1890 წლისათვის;

3) მოხსენება იმის შესახებ, თუ როგორ იქმნენ ხოლმე ამოერიდგან არეულნი დამფასებელნი;

4) მოხსენება იმის თაობაზედ, თუ როგორ შეიცვალოს წესდების მე 82 §-ი, რომელიც მართველობის წევრთა და ბანკის მსახურთა %-ობით დაჯილდოებას შეეხება;

5) მოხსენება იმის გამო, რომ შეესებულ იქმნას წესდების მე 26, 27, 28, 29 და 53 §§-ი და ბანკს ნება დაერთოს ხუთ სარგებლიან ვიარაენობის ფურცელთა გამოცემისა;

6) მოხსენება იმის თაობაზედ, თუ როგორ განაწილდეს საყოველთაო საეჩიროებისათვის 35% წმინდა მოგებისა;

7) მოხსენება ბანკის სადგომზედ მეორე სართულის აშენების შესახებ.

და 8) არჩევანი: ზედამხედველ კომიტეტის ერთის წევრისა, ნაცვლად გ. ს. განძიელისა; მართველობის ერთის წევრისა, ნაცვლად თ. ვ. ჩოლაყაშვილისა, და ამ თანამდებობის ორის კანდიდატისა; დამფასებელ კომისიის ორის წევრისა, ნაცვლად თ. ლ. ჩერქეზიშვილისა და ვ. სულხანიშვილისა, და იმათის ორის კანდიდატისა,—რომელნიც რიგისამებრ ანებებენ თავს სამსახურს. (7—7)

## ᲐᲮᲐᲚᲘ ᲐᲛᲑᲐᲕᲘ

*** ჩვენ გვწერენ იმერეთიდამ: შარშან ფილოქსერის კომიტეტმა გჰკბრავნა ორი დასი ვენახის წამლობისათვის კახეთსა და შორაპანის მაზრაში იმ აზრით, რომ ხალხისათვის დაენახვებინა, რამდენად სასარგებლოა ვენახისათვის წამლობა, რათა შემდეგ თითონ ხალხს მოეკიდნა ხელი ამ საქმისათვის.

ნაწამალი ვენახები იმდენად განირჩეოდა წამალ-შეუყრელთაგან, როგორც გარეგანის შეხედულობით, ისე მოსავლის რაოდენობითა და ფირსებით, რომ დღეს ყველგან, საცა-კი ხალხმა თავის თვალით დაინახა წამლობის სიკეთე, ჭსურს უწამლოს ვენახებს. ხოლო სურვილის შესრულებას ის უშლის ხელს, რომ ხალხი, რომელიც შარშან ეწვით ეკიდებოდა ვენახის წამლობას და ამის გამო არ დასდებულა გეკეთო როგორ უნდა წამლობა, ვერა ჭბედავს მოჭკიდოს ხელი ამ საქმეს, თუ მცოდნე კაცმა არ უწინამძღვროს.

ამ სტრიქონების დამწერს მოუნდა მარტნი სვირსა, კვალითსა და სხვა სოფლებში ყოფნა და ყველგან ჭნახა, რომ ხალხს გაგებული აქვს, რამდენად სასარგებლოა ვენახის წამლობა, და თუ ვერ ჭბედავენ, მარტო იმიტომ-რომ ეშინიან: ვაი თუ უცოდინარობითი, გაკეთების მაგიერად, გავაფუჭოთ ჩვენი ვენახებიო. თან ამასაც ამბობენ: ერთი წელიწადი თუ დავაკვირდით მაგ საქმეს, მერე ჩვენც ადვილად მოვახერხებთო.

ცხადია, რომ ხალხს შეგნებული აქვს წამლობის სარგებლობა, უნდა კიდეც უწამლოს, მაგრამ შიშველში თითონ ვერ ჭბედავს საქმის დაწყებას—წინამძღვარი სჭირია.

„ივერიამ“ გვაუწყა ამას წინად, რომ ტფილისის სათავად-აზნაურთა ბანკს განზრახავა აქვს ხუთასი თუმანი თავის მოგებისა ვენახების წამლობისათვის გადასდოსო. ეს მეტად კარგი აზრი მოსვლია ბანკს და [illegible] ერეკებაძეც შეიწყნარა ეს მეტად სასარგებლო აზრი, აუცილებლად საჭირო შეიქნება გამოირკვეს: რა რიგად მოხმარდეს ეს ფული წამლობას. წამალი და მაშინები დაურიგდეს ხალხს უფასოდ, თუ მცოდნე კაცები გაიგზავნოს იმ ადგილებში, საცა მოისურვებენ წამლობას, ან თუ კიდევ მარშანდელივით სამაგალითო წამლობა იქმნას სადმე დაწყებული და იქ შეეკრიბნენ ყველანი, ვინც მოინდომებს თითონაც ისწავლოს წამლობა.

ეს საგანი ფრიად საყურადღებოა და მეტი არ იქნება, ამის შესახებ ორიოდე სიტყვა ითქვას.

წამალი და მაშინები დაურიგდება ხალხს უფასოდ, თუ შარშანდელივით სამაგალითო წამლობა იქნება გამართული, როგორც ზეგით ვთქვით, მაინც საჭირო, წრეულობით მაინც, მცოდნე კაცები.

„წრეულობით“ რომ ვამბობ, იმაზე ვარ დამყარებული, რომ წრეულს, თუ ამისთანა კაცნი იქნებიან დანიშნულნი, უნდა დაეგალოთ, რომ ხალხს ასწავლონ წამლის შეზავება, მაშინის ხმარება, წამლობა რა და რა დროს სარის საჭირო ერთის ავადმყოფობის გარჩევა მეორისაგან და სხ. და წრეულს ამ ნაირად მომზადებულს ხალხს მომავალში აღარ დასჭირდება წინ-ძღოლა.

იქ, საცა შარშან უწამლეს ვენახებსა და ხალხს თვალ-საჩინოდ დაანახვეს წამლობის სარგებლობა, მეტი-და იქნება წელს კაცების გაგზავნა, საჭიროა მხოლოდ ამისთანა ადგილებში გაგზავნ[illegible] ერთი მცოდნე კაცი, რომ ხალხს უჩვენოს წამლობის ყველა ხერხი (რასაკვირველია, წამლობის ხარჯი, ე. ი. მაშინებისა და წამლებისა, თვით მევენახეებმა უნდა იტვირთონ). ხოლო საცა შარშან, რაიმე მიზეზის გამო, სამაგალითო წამლობა არ მომზდარა და, მაშასადამე, ხალხსაც არა ჭქონდა შემოხვევა თავის თვალითო დაენახა წამლობის სიკეთე, წრეულს სამაგალითოდ უნდა ეწამლოს იქ ვენახებს, რომ შემდეგში თვით ხალხმა მოჭკიდოს ხელი ამ სასარგებლო საქმეს. ამ შემოხვევაში წამლობის ყოველივე ხარჯი ბანკმა თვით უნდა იტვირთოს.

ჩემის აზრით, ამ ნაირად მოწყობილს საქმეს შეუძლიან უმეტესის სარგებლობის მოტანა.

დასასრულ არ შეიძლიან არ ვინატრო, რომ ქუთაისის ბანკსაც


## ᲤᲔᲚᲔᲢᲝᲜᲘ

ᲣᲙᲐᲜᲐᲡᲙᲜᲔᲚᲘ ᲡᲘᲫᲚᲘᲠᲔ

ᲛᲝᲗᲮᲠᲘᲡᲐ ᲯᲣᲠᲘᲡ ᲝᲜᲚᲘᲡ

V*)

მამის ნახვამ მოდი მოასულიერა. [illegible]�ა დიდი ნაღელი და სევდები[illegible]ელს უკლავდა, მაგრამ ხანდახან კი [illegible] გაიღიმებდა ხოლმე. ფეხზე წამოდგომაც-კი შეიძლო, ორიოდე ნაბიჯს [illegible]ლებდა და ფანჯარასთან მიეკ[illegible]ოდა. მშვენიერმა მზიანმა დარებმა, [illegible]ილმა ზღვის ჰაერმა ძლიერ კარგად [illegible]ქმედა მოდიზე. სხვა სტენიოს ადგ[illegible]ლას იფიქრებდა, მკურნალები შესცდ[illegible]ნენ და ანგარიშში მოტყუებულნო, [illegible]მაგრამ მარაჯის გამბრაზი კაცი იყო; [illegible]რგად იცოდა, თუ რასა ნიშნავდა [illegible]ოდის მობრუნება. მამის ნახვამ მხ[illegible]ოდ იმისთვის მოუბრუნა ღონე, რომ [illegible]ნგრძლივ და ეაქკაცურად ებრძოლ[illegible]ოს სიკედილსაო. დარწმუნებული [illegible]ო, რომ ამ ბრძოლაში გამარჯვება [illegible]

*) იხ. „ივერია“ №№ 72, 73 და 74.

მოდის არ დარჩებოდა. ცალკე ფეხი სამარეში ედგა და ბევრი აღარა დარჩენოდა-რა. ეჰა, რამდენმე დღე კიდევ და მოდი ჭიქაევეთ უნდა გაფრენილიყო. გულს ძალათი ამაგრებდა, როცა ცოლთან იყო, თორემ უცრემლოდ იმისი ცქერა არ შეიძლებოდა.

მოდის სიცოცხლე ბეწვზე-და ეკიდა. სტენიო სულით იტანჯებოდა, სწყვეტილდა დროს, დღეებს, მალე რად გარბიხართო, რადგან იცოდა, რომ მომავალი მუქარით საცსე იყო და უბედურება უნდა მოეტანა. ლორდმა თავის სიტყვა შესრულა: დეზი და გარიეტი მოდისთან დასტოვა, თითონ-კი იმავე დღესვე წაეიდა დიეპიდგან.

მოდი დამშვიდდა, რადგან დეზის და გარიეტის გვერდითა ჰხედავდა. ეგონა, ღონე დამიბრუნდება და სრულიად გაუსაღდებიო. და და აღმზრდელიც ყოველ ღილით მოდიოდნენ, ემუსიფებოდნენ და მხიარულად ატარებდნენ დროს.

მოდი სიამოვნებით უცქეროდა, დეზი რომ დახტოდა, დამღეროდა და ხუმრობდა. თითონაც გამხიარულდებოდა ხოლმე და წარსული ტანჯვა სიზმარივით-და აგონდებოდა. ასე ეგონა, მთელი სიცოცხლე სიამოვნებაში გავატარეო, მამის ნება-დართვით გაეთხოვდი და არც შვილი მომკდომიაო.

როცა უეცრივ ნამდვილი სურათი წარმოუდგებოდა, თვალებზე ხელს იფარებდა, თითქოს ენანება ტკბილის ოცნების დატოვებაო. მაშინ ასე ამბობდა:

— სწორედ ისე მოხდა, როგორც უნდა მომხდარიყო. ბედნიერებაც ამასა ჰქვიან.

რაღაც გამოუთქვლის სიამოვნებასა ჭგრძნობდა, როცა გარიეტს და დეზის ძველ ამბებს ელაპარაკებოდა. თავის მეგობრებს იგონებდა, რომლებიც, სამი წელიწადი იყო, რაც აღარ ენახა.

მომეტებული ნაწილი სულ ამ ნაირს ლაპარაკში იყვნენ. იგონებდნენ წარსულს, ერთობოდნენ და დღეის ეარამს ივიწყებდნენ. მოდის გულს ეშვებოდა და ბედნიერად მიაჩნდა თავი-ნი თავი...

სტენიო რომ შეატყობდა, მოდი გაერთოეო, ოთახიდგან ჩუმად გაიპარებოდა, ნაძალადევი ღიმილი ეკარგებოდა, მიდიოდა ახლო-მახლო ხრიოკ მინდერებში და მარტოდ-მარტო დაჩეტილობდა. შაეის ფიქრებით მოცული კლდის ნაპირალებზე ჩამოჯდებოდა ხოლმე და ზღვის ზეირთებს გასცქეროდა. სევდები შემოაწვებოდა, ათასი რამ ელანდებოდა, მაგრამ ბოლოს-კი ერთ-ერთი მათგანი ყველაზე მეტად გაიტაცებდა ხოლმე, გრძნობას აუტოკებდა და მისი ზეგარდმოცხებული ნიჭი მწუხარე, სასოწარკვეთილების გამომქმელ ჰანგად გარდაექცეოდა. ეს ხმები, რომელიც მხოლოდ ნაოფიი იყო სტენიოს ტანჯვაეებისა, საშინლად უწუხებდა და უწყლულებდა გულსა.

მარაჯის სრულებით არა სურდა სიმღერა; სცდილობდა კიდეც, თავი დაენებებინა, მაგრამ მისი შემომქმედი ფანტაზია აღფრთოვანდებოდა ხოლმე და, როგორც არწიეი ზეცაში, ისე დანავარდობდა თავის სამფლობელოში. შეუძლებელი იყო იმის შეყენება. სტენიო უნებურად უნდა დამორჩილებოდა.

ეს ხმები სამგლოვიარო საგალობლები იყო, საესე ნაღელითა, როგორც თვით ზარი გლოვისა, ისეთი, ისეთი მწუხარე და გულ-საკლავი, რომ მხოლოდ სიკვდილი და საფლავი მოაგონებდოდა იმის გამგონს.

ზღვა ტალღებსა სცემდა ნაპირის კლდეებსა და საზარლად ღრიალებდა. სტენიო ისევ ერთ ადგილას ეჯდა შეშლილივით. მღეროდა, მაგრამ-კი არ ემღერებოდა. ხანდახან გულ-მოსული მწარედ სწყვეტილდა თავის ნიჭსა, როგორც შემოჩენილნ მაცდურს. დრო გამოშვებით შეჩერდებოდა, ჩაეხედავდა ზღვის ზეირთებში და გაიფიქრებდა: იმ ცივ ტალღების ქვეშ შეიძლება სრულიად დავმშვიდდე და ჩემი ტანჯვა-ეაება საუკუნო დავიწყებას მიეცეო. უეცრივ მოდი მოაგონდებოდა და შინისკენ გამოსწევედა.

გარინდებული მოდიოდა ქუჩა-ქუჩა. სალამი რომ მიეცათ, გამარჯვებას არავის ეუბნებოდა, ყურს არავის უგდებდა და, როცა შინ მოვიდოდა, მაშინ-კი მხიარულს სახეს მიიღებდა ხოლმე.

მარაჯის მოსვლა დიეპპში მაშინვე გაიგეს. პირველ ორ-სამ დღეს

მიებაძოს ტფილისისათვის და, თუ ხუთასი არა, ასი თუმანი მაინც გადაედოს იმისთანა საქმისათვის, როგორიც არის ვენახის წამლობა.

*** თავად დიმიტრი იანეს ძემ ამაღლებულმა შემოსწირა „წერა-კითხვის საზოგადოების“ წიგნთ საცავს შემდეგი წიგნები:

6 Книгъ: Исторія *Иродотова*, переводъ съ Греческаго Иваномъ Мартынова.

2 Книги: *Одиссея*, пер. съ Греч. Иваномъ Мартыновымъ.

6 Книгъ *Діодора* Сикилійскаго, переводъ съ Греч. Алексѣевымъ.

2 Книги *Іосифа флавія* о войнѣ Іудейскойъ, пер. съ Латинскаго Алексѣевымъ.

4 Книги: лѣтопись Корнелі *Тацита*.

2 Книги: *Исторія* Древней Греціи.

1 Книга М. Тулія *Цицерона* о естествѣ Боговъ.

1 Книга: *Цицероновы* размышленія.

1 Книга: *Начинаніе* и слѣдствіе *поврежденія* вѣры и нравовъ.

2 Книги: *Исторія Римская*.

1 Книга: древняя и новая *Исторія*.

1 Книга *Иліада* Гошева, переводъ Мартынова.

1 Книга: *Исторія Наполеона*.

4 неполныя Книги: *Исторія* Наполеона Валтер-скотта.

გამგეობა „საზოგადოებისა“ მადლობას უძღვნის შემომწირველს.

*** 12 აპრილს, ხუთშაბათიდამ, მთავარ-მმართველის სასახლის დარბაზში გამოფენილი იქნება ტფილისის საქველმოქმედო საზოგადოების სკოდების შეგირდებისაგან გაკეთებული სხვა დასხვა ხელ-საქმარი. ეს ნივთები გასასყიდად ეადად დანიშნულია დრო დილის 12 საათიდამ საღამოს 5-მდის.

*** 12 აპრილს, საღამოს 7½ საათზედ, იქნება კრება კავკასიის სამეურნეო საზოგადოებისა. მოსმენილ იქნება: 1) მორიგი საქმენი და 2) ხ. ა. ვერმიშევის რეფერატი: ანგარიში აღარა ჰქონდა სანანახავად მოსულ ხალხს, მაგრამ სტენიო არაეის არ ინახულებდა. ამ დიდ-ბუნებოვან არტისტს ეხლა აღარაეის ნახვა აღარ უნდოდა. ყველა მოიშორა, მხოლოდ ქალებმა გაუბერეს საქმე. აბა რა დაიქერს იმათ ცნობის-მოყვარეობას? საზაფხულოდ ზღვაში საბანებელ მრავალ მანდილოსანს მოეყარა თავი, უსაქმოდ ისხდნენ და მაშასადამე მზად იყვნენ სხვა-და-სხვა ჭორი შეეთხზათ და გაეზეიადებინათ. რაც-კი რამ მოხდებოდა, ქალების ენის შემწეობით ისე გადასხვაფერდებოდა, გადაბრუნდებოდა, რომ თავსა და ბოლოს ეღარაეის გაუგებდა.

როდესაც ელისაბედ მონოზანმა ქალების კომიტეტში გამოაცხადა, რომ მარაკჩი მონაწილეობას არ იღებს ობლების სასარგებლოდ დანიშნულს კონცერტშია, ერთი ეაი-ეაგლახი შეეჭათ. გადასწყვიტეს, ყოველი ღონისძიება ეხმარათ და სტენიო-კი როგორმე დაეთანხმებინათ.

ამ ამბავს მოჰყვა მოდიზე ლაპარაკი, თუ როგორ გაიქცა მამის სახლიდგან, ან მელიეანი როგორ გამოუდგა ქალსა, ან როგორ დაიწერეს ჯვარი და სხვა... ყველა ამას მრავალი ტყუილი და ჭორი ჰქონდა მოკერებული. ლაპარაკობდნენ-კი, მაგრამ მართალი იყო, თუ არა, ეს ღმერთმა იცოდა.

— ზოგჯერ ისეთს საქმეს ჩაიდენს ქალი, რომ ვერც სიყვარული გაამართლებს და ვერც სხვა რამე, სთქვა ერთმა მანდილოსანმა: როგორ შეიძლება ქალი არტისტს გამოუდგეს?

— მაშ თქვენ არ გინახავთ სტენიოს დაკერა, უთხრა მეორემ: რომ გენახათ, აგრე ადვილად არ ილაპარაკებდით იმ სიყვარულის შესახებ, რომელიც მარაკჩის შეუყვარეთ ქალს აღურრეს. მე ჩემის თვალით მინახავს, რომ ზოგიერთ ქალებს თავს ბრუს ასხვდა და ისე ატრიალებდა, როგორც უნდოდა.

— მერე რა ეუყოთ, ეგ ეიღაც სულელები ყოფილან!

— სულელები-კი არა, ჩვენზედ უკეთესები იყვნენ. აბა რას მიბძანებთ? ლაპარაკი რა საჭიროა, რომ ჩვენისთანა მგრძნობიარე ქალებზე მარაკჩის დიდი გაელენა უნდა იქონიოს. როცა ის უყრაეს, მთელი ტანი ქრიალს დაუწყებს ადამიანს. რაღაც უხილაეი ძალა უჭირაეს ხელში. მე კარგად მახსოვს ეინონ არტისტიც. როცა „მეფისტოფელს“ დაუკრაედა ხოლმე, ქალები მთლად გიჟდებოდნენ. რა გასაკვირველია, რომ მარაკჩიმ სიყვარული ეისმე აღუძრას. მშვენიერი და მოხდენილი ეაქკაცია და ერთისა და იმეე დროს სმენასაც ატკბობს და თვალსაც. მარაკჩი?.. არა, ისა სჯობია, თავი დავანებოთ ამ ლაპარაკს. ე

წაგვს, ვიდრე, მაგალითებრ, სამხრეთ საფრანგეთს, ან იტალიას?

ბ ნ ვებერის აზრით, იმ ქვეყნებში, სადაც გონებით ერი განვითარებულია და ფეხზეა დამდგარი, კაპიტალი თავის მნიშვნელობასა ჰკარგავს და პირველ ადგილს იჭერს კერძო კაცის უნარი წარმოებისა, მეორეს—კაპიტალი და უკანასკნელს—საწარმოებელი ძალა ნიადაგისაო. რაფა თქმა უნდა, ასეთი აზრი მეტად ეხამუშება და ეუცხოვება ყველასს, ვინც-კი მცირეოდენად მაინც იცის ისტორია განათლებულ ერთა საეკონომიო განვითარებისა. ბ-ნ გ. მ—შვილი საამართლიანის ადამეფოთებით კითხულობს, რომ

განა, მართლაც-და, მე-XVI საუკუნეზედ, აშკარად არა ვხედავთ თანდაბარს მატებას გონებრივის განვითარებასა და კაპიტალურ წარმოებასს? ბ-ნ ვებერის სიტყვიდგან ის აზრი გამოდის, რომ კაპიტალი უფრო განუვითარებელს ქვეყნებში ჰმეფობს და მოწინავე და მეთაურ ქვეყნებშიკი, პირ-იქით, უკან არის ჩამორჩენილიო. რამდენადაც ჩვენ ვიცით, კაპიტალი ყველაზედ ძლიერად განვითარებულია ინგლისსა, საფრანგეთსა, გერმანიასა, ბელგიაში და სხ., ხოდო დასუსტებულია რუსეთსა, ოსმალეთსა და ბალკანიის ბაზი სახელმწიფოებში. ვეკითხებ რომ დაკვირდეთ, ისიც უნდა აღვიაროთ, რომ საფრანგეთი, ინგლისი, გერმანია და სხ. გაცილებით დაბლა სდგას, მაგალითებრ, ოსმალეთსა, ბოდგარიასა, რუმინიასა და სხვაზე, და ეს-კი ხომ ტუალი ეჭვია, საცრუე. ბ-ნს ვებერს, როგორც ეტყობა, რაღაც კერგასა და ლიბერალურის თქმა უნდოდა და სასურველეკი წარმოუთქვამს.

ბ-ნი გ. მ—შვილი უფრო მეტად გაოცებულია ბ-ნ ვებერის იმ აზრით, რომ კავკასიის რუსეთის შიდა გუბერნიები ასაზრდოებენ და აცხოვრებენო. ასეთი აზრი ოდესდაც მართალი ტრიალებდა ჩვენის საზოგადოების მცირე ნაწილში, მაგრამ დიდი ხანია უარ ჰყვეს კიდეც სახელმწიფო წარჩინებულთა კაცთ. აი ეს აზრი ეხლა ბ-ნ ვებერს კვლავ განუმეორებია შეუმოწმებელივ, დაუფიქრებლივ და ავ-კარგის აუწონ-დაუწონლად. ფეტლეტონის ავტორის აზრით, კავკასიის შემოსავალი სრულიად ჭეშმარიტს ხარჯს და ემატება კიდეც, ხოლო თუ ზოგჯერ გასავალი შემოსავალს სჭარბობს, იმიტომ რომ ჯარის შენახვის დიდ-ძალი ფული სჭირდება.

გამორიცხეთ სამხედრო სარჯოო, ამბობს გ. მ—შვილი: და დარწმუნდებით, რომ კავკასია თავის თავს თითონ ინახავს, თითონ ასაზრდოებს... განა ჯარის სარჯი ამ ადგილს უნდა გადაჭრდეს, სადაც საერთოდ მთელის სახელმწიფოსთვის არის საჭირო ჯარის თავ-მოყრა?.. განა შესაძლებელია, რომ სახელმწიფომ რომელსაც გუთხეში სწორედ იმდენი ჯარი დაბანაკოს, რამდენის კავკაზ იმ კუთხეს შეუძლიან? განა იტყვის ვინმე, რომ, მაგალითებრ, სევასტოპოლისა და კრონშტადტისთანა შესანიშნავ სასტრატეგიო ადგილების გასამაგრებელი ჯარი ამ ადგილებმა უნდა იკისრონო. სახელმწიფოს განაბარა ქვეყნებია, მხოლოდ იმიტომ-რომ განაბარნი არიან, სწორედ ის ადგილები, რომელიც კარგად უნდა იქმნას დაცული, რადგან თვით შუაგული სახელმწიფოსი აქედგან ელის მტრის დაცვასს.

უბრალო სიტყვებით რომ განვმარტოთ ბ-ნ ვებერის ნათქვამი, ის გამოდის, რომ მტრისაგან დასაცაველად წინ ამეფარე და ხარჯადაც ნურაფერს მოინდომებ, ჩემი საქმე შენ აკეთე და შენვე შეინახე შენი თავია, კედლად ამეგე წინ და ნურც აგურს მომთხოვ და ნურც კირსაო. ქართანი რომ წყალს დალევენ, ფმერთსაც შეჭხედავს, ბ-ნო ვებერო.

ბ-ნი რეფერენტი, რა-კი ერთი ფეხი წაუცურდა და გადასცდა ჭეშმარიტების გზას, მიდის და მისრიალებს უკან მოუხედებლივ. აქ რომ ერთი უაზრობა წამოსცდა, ქვემოდ უარესს ამბობს. იგი, სხვათა შორის, ადნიშნავს, რომ კავკასია ეკონომიურად ძალიან ჩამორჩენილია სხვებთან შედარებით და ამიტომ უნდა დააარსდეს განსაკუთრებით სამეფო-სამრეწველო სასწავლებლებია. ამის შემდეგ რიდასთვისდაც მოჭკონიანებია იმის დამტკიცება, რომ კავკასიის მკვიდრნი, ვითარცა სამხრეთის ტომის წარმომადგენელნი, კარგად ვერა სწავლობენ არამც თუ უმაღლესს სასწავლებლებში, არამედ ხშირად გამნაზიამიაც-კი უგზირდებათ სწავლაო. ამის დასამტკიცებელად რეფერენტს ანტროპოლოგიისათვის მიუმართავს და მეცნიერულად უნდა დაასაბუთოს თავისი აზრი. იგი ამბობს, რომ

სასწავლებლებში სწავლა საზოგადო გონების წარსამატებელ საგნებისა მეტად დიდ ტვირთად აწევს 15—17 წლის სომეხსა და ამერელს (რადგ ამოუარჩევია სახელდაბრ სომეხი და ამერელი, ამბობს ბ-ნი გ. მ—შვილი: ამის მიზეზი თვით ბ-ნ ვებერის საადუმლოა, რომლის გასაგებიც თითონს-კი დაკარგული უნდა ჰქონდა-სო), რადგან ამ დროს ოვეკ ჭასაკში არიან მოსულნი, და ამიტომ ამათი გონება სპეციალურს საგნებს უფრო უკეთ ითვისებსო.

ფეფლეტონის ავტორის თქმისა არ იყოს, ბ-ნ ვებერს რომ ვერწმუნოთ და იმისი ანტროპოლოგიური მეცნიერება შევიწუნაროთ, გამოდის, რომ ჩვენისთანავე უბედურს მდგომარეობაში ყოფილან ლტალიელებიც, პორტუგალიელებიც, რადგანაც ისინიც, თუ არ ადრე, ჩვენზე გვიან არ მოდიან ჭასაკში. საგანს რომ უფრო დაკვკვირდეთ, უბედურნივე ყოფილან ამ მხრივ ყველა ერნი ევროპისანი, ჩრდილოეთის გარეშეირად მცხოვრებთ გარდა!.. ერთის სიტყვით, ბ-ნს ვებერს იმის დამტკიცება უნდა, რომ ანტროპოლოგიურის განსაკუთრებულ თვისებისა გამო კავკასიაში უმაღლესის სასწავლებელის დაარსება შეუძლებელიაო. სამართლიანად ამბობს გულ-გამეწყრალი ბ-ნი გ. მ—შვილი, რომ

ოჰ, უბედურნო, სამხრეთელნო, ფრანგნო, იტალიელნო, ესპანელნო და სხ. და ბელგიონო ჩრდილოელნო—ესკიმოსნო, ზღრანელნო, ავკუტელნო და სხ., როგორ განსხვავდება ერთმანეთისაგან თქვენის განვითარების გზა და რა სხვრადაა 


და მერმისი მშვენიერის სამხრეთისა, ხოდო, პირ-იქით, რა მშვენიერი და ბრწყინვალე მეოთხედი სტუმრის-მიემზადგეულ ჩრდილოეთისა!..

ჭეშმარიტად „ანტროპოლოგიურად“ ფრიად განსხვავებული უნდა იყოს სხვათაგან ადამიანი, რომ ამისთანა სასულელე ეკითხოს!

ამითი ამბილოგებს თავისს ფეფლეტონს ავტორი ვითომ-და „ანტროპოლოგიით“ დასაბუთებულ აგანგალა-განგალას რეფერენტის შესახებ.

◆◆

# უცხოეთი

ᲒᲔᲠᲛᲐᲜᲘᲐ. ახალი კანცლერი კაპრივი პირველად პრუსიის სეიმს გამოეცხადა, არა როგორც კანცლერი, არამედ როგორც თავმჯდომარე მინისტრთა საბჭოსა. გამოეცხადა და უთხრა, თქვენი გაცნობა მინდოა. სახელმწიფო საქმეებისაცა სთქვა ორიოდე სიტყვა. სახელმწიფო გერმანიისა მტკიცე ნიადაგზეა დამყარებულია, ფიქრი არა აქეს აეიდრისა და ქარტეხილებისაო. თავის წინამოადგილეს ღეაწლიც მოიხსენია პატიეისეემით. იმპერატორიც ქება-დიდებით შეამკო. საქმე დღეს ისეა მოწყობილი, რომ გერმანიას ელის ბედნიერი დრო, უკეთესი მერმისიო. საიმისო დიდი ცელილება-კი არა მოხდება-რა. ამისი იმედი ტყუილად ნუ გექნებათ. თითოეული მინისტრი, მართალია, პასუხისგებაში იქმნება იმპერატორის წინაშე და არა კანცლერის წინაშეო, მაგრამ რეიხსტაგს-კი მაინც არ ექმნება ნება, როგორც სხვა პარლამენტებიანს ქვეყნებშია, დასცეს ძირს სამინისტროეო. მთლად სამინისტრო, როგორც წინად, ისე ეხლაც, მოეალე იქმნება პასუხი ალეიოს მარტო იმპერატორს და არა პარლამენტასაო.

— იმპერატორს ეილჰელმს უბრძანებია, რომ ორი ჩვენი სამხედრო გემი მიემატოს იმ ესკადრას, რომელიც იტალიიდგან წაეა ტულონს საფრანგეთის პრეზიდენტის კარნოს მისაგებებლადაო. გაზეთებს ჭგონიათ, რომ ეს ბრძანება ცხადი ნიშანია იმისი, რომ გერმანიას სურს დაუახლოვდეს საფრანგეთს, და თუ მოხერხდა, დაუმეგობრდეს კიდეცაო. ერთი ინგლისური გაზეთი ამბობს, რომ დამეგობრება-კი უნდა ამ ორს სახელმწიფოს, მაგრამ არ ეიცით რომლის ხარჯზე მოხდება ეს დამეგობრება და დაახლოვებაო. გაზეთს უნდა სთქვას, ვითომ რომელი უფრო მეტს დასთმობს და მეტს მსხეერპლს გასწირავს ამ დამეგობრებისათვის, ეს ჯერ არ ეიცითო. მეორე ნიშნად ამ დამეგობრების სურვილისა გაზეთებს მიაჩნიათ ის ვარემოება, რომ გერმანიის იმპერატორმა ბრძანა, მოიხსოს მძიმე საპასპორტო წესები იმათთვის, ეინც საფრანგეთიდგან მოდის ელზას-ლოორენში, ან ამ ქვეყნებიდგან მიდის საფრანგეთსაო.

ᲐᲕᲡᲢᲠᲘᲐ-ᲔᲘᲜᲒᲠᲘᲐ. «Pester Lelod»-ი ამბობს, რომ მას შემდეგ, რაც კალნოკიმა და ახალმა კანცლერმა კაპრივიმ ერთმანეთს ნოტები მისწერა-მოსწერეს, ავსტრია - ეენგრიას ხელ - ფეხი სრულიად გაეხსნა რუსეთის შესახებაო.

— ავსტრია-ეენგრიაში არ მოსწონთ, რომ თ. გაგარინს სერბიის მთავრობამ მისცა ნება სანაეოსნო საზოგადოების შედგენისა. ამ სახელმწიფოს ეფიქრება, რომ ამ საზოგადოების გემებით რუსეთმა ჯარები არ გადიყვანოს ბალკანეთის ნახეარ კუნძულზე, ან არა-და ხელში არ ჩაიგდოს დუნაიო.

◆◆

# წვრილი ამბები

ერთი თანამშრომელი ჟურნალ „Electrical Review“-ისა ამტკიცებს, რომ ინფლუენციის გაჩენა ჭაეის ტკადილებს უნდა მიეაწეროთო. ამ ბოდოს დროს ძალიან გაერცელდა ელექტრონის ძალის ხმარება და ამის გამო ჭაეაში მყავ-ბადი სდგა ოზონად, რომელიც ინფლუენციის გაჩენის უმთავრესს მაზეზად უნდა ჩაეთვალოთო. თავის აზრის დასამტკიცებლად ავტორს სხვათა შორის ისიც მოგეაეს, რომ ინფლუენცია უფრო ზეაზედ მოშორებულს ადგილებში ჩნდება, რადგანაც ზეაის ნოტიო ჭარი კარა სწვდება და კარ ანდეაეს ოზონის ძალასა. ოზონით გაფეფეულად ჭაერისაგან სნეულდება კაცი და წყლები და ითვისებს ინფლუენციას. მაგრამ თუმცა ამ მხრით მავნებელია ჭაერისათეის ელექტრონის ხმარება, მეორის მხრით დიდად სასარგებლოა, რადგანაც მომატებული ოზონი ძლიერ მაწეანრია ხოლერისთვისაო: რადგასაც ხოლერა მმენაკრებდ ხოლმე ეკრეპეში, მაშინ ელექტრონის ძალა ერ-

---

თაეის ქნეეით მწუხარე ხმით უთხრა:

— ჩვენო ძვირფასო, ქებულო არტისტო! ეინ იცის, რამდენი სისაწყლე ტრიალებს ქვეყანაზე და თქვენ-კი ეგრე ძლიერი ბრძანდებით. ერთი თქვენი სიტყეა საკმარისია, რომ დიდი შეება მიეცეთ იმ უბედურებს. ნურც-კი მკითხავთ, რა სათხოეარი მაქეს, პირდაპირ „ჭო“ მითხრეთ. მერწმუნეო, არ ინანებთ. დიდად დაგვეალებთ.

— თქეენ მგონი ის გნებავთ, რომ კონცერტში მონაწილეობა მიეიღო, უთხრა სტენიომ: მაგრამ ტყუილად, ეგ არ შემიძლიან.

— მერე კონცერტი რომ ღარიბ ობლების სასარგებლოდ არის დანიშნული?!

— თუ შემწეობასა ბრძანებთ, მე ფულს მოგართმეეთ, მაგრამ სცენაზე-კი ეერ გამოვალ. ისე ეარ მოკლული ჯაერითა და ნაღეელითა, რომ მაგას ეერ შეეძლეს. სტენიოს ხმა აუკანკალდა, თრთოლა დიდუყო და სახე გაუწითლდა: ნუღარა მთხოვთ, კეინაე, დაუმატა მარაკჩიმ, რადგანაც შეატყო, რომ ქალი კიდეე სალაპარაკოდ ემზადებოდა. ჯიბეში ხელი ჩაიყო და რამდენიმე ბანკის ბილეთი გადასცა: დიდს მადლობას გიძღვნით, რომ მაგ საქმიდგან მანთავისუფლებთ, უთხრა სტენიომ და ზრდილობიანად დაუკრა თაეი.

სტუმარი გააცილა და შემდეგ ოლის ოთახში შეეიდა.

მოდი წამოწოლილი ყურს უგდებდა დეზის, რომელიც ხმა მაღლა წიგნს უკითხავდა.

— ეის ელაპარაკებოდი, სტენიო? ჭკითხა ოლმა.

— არაეის, გენაცვა!

— როგორ არა, ქალის ხმა მესმოდა!

— ეუეიანობა ხომ არ დაიწყე, ჩემო ანგელოზო? ღიმილით უთხრა სტენიომ.

— ეუეი-კი არა, მაგრამ მაინც მინდა გაეიგო, ეის ელაპარაკებოდი.

— გაუგიათ, რომ აქა ეართ და მთხოეეს, კონცერტში მონაწილეობა მიიღეო.

— კითხეა არ მინდა, ღარიბების სარგებლოდ იქნება დანიშნული, უთხრა მოდიმ.

— მაშ არა-და! ეგენი თაეიანთ თხოენას ყოეელთეის მაგითი ასაბუთებენ. ასე ჭგონიათ, ღარიბების მეტი აღარაეინ იყოს შესაბრალი.

ავადმყოფი მოიღრუბლა. მარაკჩიმ მაშინვე შესწყეიტა თაეისი ლაპარაკი და მშეიდად იკითხა:

— მე ძლიერ მებრალებიან ღარიბები. ფულიც ეაჩუქე შენსა და ჩემს სახელოსნაზე.

— ბაეშეების სასარგებლოდ არის? გაკვანურებით წარმოსთქეა მოდიმ და გაჩუმდა. თეალებში ცრემლი მოერია და წყნარად წაიბუტბუტა:

— ბაეშეები!... რა ძნელია იმათის ტანჯვის ყურება! კაცმა სიცოცხლე უნდა გასწიროს, ოღონდ-კი ისინი დაიხსნას. ყმაწეილის ცრემლი დედას სანშილად უგმირაეს გულს. მაგრამ მაინც ბედნიერია ის დედა, ეისაც შეილი შერჩება. იმათი ცრემლი ხანდახან სასიამოენოც არის. საწყალი ჩიორები! რა მშეიდი და წყნარი არსებანი არიან! რა უეცრიე ესალმეიან ამ წუთი-სოფელს!

— მაშ, უბედურნო, სამხრეთელნო, ფრანგნო, იტალიელნო, ესპანელნო და სხ. და ბელგიონო ჩრდილოელნო—ესკიმოსნო, ზღრანელნო, ავკუტელნო და სხ., როგორ განსხვავდება ერთმანეთისაგან თქვენის განვითარების გზა და რა სხვრადაა ბედ და მერმისი მშვენიერის სამხრეთისა, ხოდო, პირ-იქით, რა მშვენიერი და ბრწყინვალე მეოთხედი სტუმრის-მიემზადგეულ ჩრდილოეთისა!..

მოდიმ მწყარედ ამოიოხრა და მერე გვერდზე გადაბრუნდა, რომ ტირილი არ შეემჩნიათ. შემდეგ ისეე ქმარს მიუბრუნდა:

— კიდეე მომტეტებულად უნდა დაეეხმაროთ იმ საწყლებს. თუმცა გეძნელეესა მონაწილეობის მიღება, მაგრამ მე გთხოე ჩეენის ბაეშეის სახელით. ის ზეცაში ჰნახავს შეეხას, თუ ჩეენ აქ ეისმე გაეახარებთ.

მეტი ეეღარ შესძლო, ბალიშზე დაეშეა და ხმა მაღლა აქეითქოდა.

— მოდი! ერთბაშად შესძახეს დეზმ და სტენიომ და მაშინადეე მისცეეედნენ. ეგონათ, სულსა ლეესო.

— ეგრე იყოს, ჩემო ანგელოზო, რაც უნდა მითხრა, ყველაფერს აგისრულებ, ოღონდ მშეიდად იყავ და ისიამოვნე. ისეთი რა უნდა შემიმაკეეთო, რომ ეერაე შეეიძლო. ჩემს თავს ძალას დაეატან და სუყეელას მოგახერხებ.

მოდის საშინელმა ხეელამ მოუარა და ლოყების თაეი დაუწითლდა.

— ბაბალოო, ჩემო სტენიო. მარტო ბაეშეებისათეის-კი არა გთხოეე, ეარეჯზე მოხდება ეს დამეგობრება და დაახლოეებაო. გაზეთს უნდა სთქეას, ვითომ რომელი უფრო მეტს დასთმობს და მეტს მსხეერპლს გასწირავს ამ დამეგობრებისათეის, ეს ჯერ არ ეიცითო. მეორე ნიშნად ამ დამეგობრების სურეილისა გაზეთებს მიაჩნიათ ის ვარემოება, რომ გერმანიის იმპერატორმა ბრძანა, მოიხსოს მძიმე საპასპორტო წესები იმათთვის, ეინც საფრანგეთიდგან მოდის ელზას-ლოორენში, ან ამ ქვეყნებიდგან მიდის საფრანგეთსაო.

— ავსტრია-ეენგრიაში არ მოსწონთ, რომ თ. გაგარინს სერბიის მთავრობამ მისცა ნება სანაეოსნო საზოგადოების შედგენისა. ამ სახელმწიფოს ეფიქრება, რომ ამ საზოგადოების გემებით რუსეთმა ჯარები არ გადიყვანოს ბალკანეთის ნახეარ კუნძულზე, ან არა-და ხელში არ ჩაიგდოს დუნაიო.

◆◆

# წვრილი ამბები

ერთი თანამშრომელი ჟურნალ „Electrical Review“-ისა ამტკიცებს, რომ ინფლუენციის გაჩენა ჭაეის ტკადილებს უნდა მიეაწეროთო. ამ ბოდოს დროს ძალიან გაერცელდა ელექტრონის ძალის ხმარება და ამის გამო ჭაეაში მყავ-ბადი სდგა ოზონად, რომელიც ინფლუენციის გაჩენის უმთავრესს მაზეზად უნდა ჩაეთვალოთო. თავის აზრის დასამტკიცებლად ავტორს სხვათა შორის ისიც მოგეაეს, რომ ინფლუენცია უფრო ზეაზედ მოშორებულს ადგილებში ჩნდება, რადგანაც ზეაის ნოტიო ჭარი კარა სწვდება და კარ ანდეაეს ოზონის ძალასა. ოზონით გაფეფეულად ჭაერისაგან სნეულდება კაცი და წყლები და ითვისებს ინფლუენციას. მაგრამ თუმცა ამ მხრით მავნებელია ჭაერისათეის ელექტრონის ხმარება, მეორის მხრით დიდად სასარგებლოა, რადგანაც მომატებული ოზონი ძლიერ მაწეანრია ხოლერისთვისაო: რადგასაც ხოლერა მმენაკრებდ ხოლმე ეკრეპეში, მაშინ ელექტრონის ძალა ერ-

---

ნ. ბ. ბ. ბ

თან შესულტანული იყო ჭეშარში, და როგორც კი ეს ძალა თანდათან მოიმატებდა, ხოლოდ მისულტდებოდა და ბოდოს სრულიად გაქრებოდა.

— ჩრდილო-ამერიკელები ძალიან ჭეშმარიტ, კი, თუ ძალე შემოგვიდიოს ქვანახშირი. ამიტომ ამთის კოსიულს ფრანგეფურტში ამის ცნობები შეუგრავია, თუ რამდენი ქვანახშირია დასდოლეთით მთელს დედამიწაზედ, და წარუდგენია თავის მთავრობისთვის. ამის ანგარიშით, დედამიწაში ამდენი ქვა-ნახშირია ჩაფლული, რომ ათის მიდიონის წლის განმავლობაშიც არ შეგვიძლიან ერთიან გამოლეთითო.

— გაზ. „Рус. Вѣд.“ ი გვაუწყებს, რომ, 27 მარტს, პეტერბურგის სამეფოსელო საზოგადოების მორიგს კრებაზე ეამბა თ. ა. რომანინმა აუწყა საზოგადოებას ეგრედ წოდებული ბროუნ-სეკარის საიმისა თვისებანი. რეფერენტმა სთქვა, ეს საიმე ჯერ ჩრდილო-ამერიკაში აქმნა გასინჯული და იქაურმა ექიმებმა ერთ-ხმად ადიარეს, რომ დიდი მნიშვნელობა აქვს მოხუც კაცებისათვისაო. თვით მე ჯერ ერთის დაბერებულს ძალზე ეცადე ეს გამოცდილებელი საიმე, ოთხჯერ შეკერე საბსლში და ამით სრულიად გაეამეწეოდა, გამხიარულდა, დაიწყო რბენა და ჭამა, თუმცა-კი წინად ადარც საარული შეეძლო და ადარც საჭმელის გუნებაზე იყოო. ამის შემდეგ ჩემთან მოვიდა ერთი 68 წლის ბრიკეზორის თანაშემწე და შემოამესაწყა, მოსუცებელი კარ, ადარც ერთს ადითიაქმი ადარ მიეკანენ, მიშეელ და ამ შენის წამალით გამაკეთეოდეო. ამასაც ოთხჯერ შეკეშხაეენე სხეულში ბროუნ-სეკარის საიმე და უძლურს მოსუცებულს მაშინვე დაბერებულ საეშაწეოდის სალაი და ღონე. ერთს 68 წლის მოსუცებულსაც თვლეამ მოსდიოდა და ისიც ბროუნ-სეკარის საიმეს გამოაფიეზდა. 90 წლის მოხუცს სრულიად ადარ შეეძლო საარული და ამ საცოცხლის მამინაეკებელმა საიმემ ბავშვისეთი რბენა და ცეკვაობა დაეწყებინა. ამ ნაირად ბროუნ-სეკარის საიმეს კაცეენ თითქმის სასწაულად ენად ჩაითვალოს, მაგრამ, როგორც ამბობენ, იგი მხოლოდ აცოცხლებს, ასაღისებს, მალს ამეკეენ, ტკენის უცხოკეენებს და უფრო რეგანაზე გულის-ცემის ეკრის ცხოკეენ, ნამდვილი გაეამეწეოდეს და საცოცხლის გასანგრძლეებეენ კი არ შეუძლიანო.

— ერთი საინტერესო ამბავი მომხდარა ამ დღეებში კიშინოეს. მაღალეენებს ჩამოუტანიათ ამ ბიჩეებით ღვინო და ერთს სადგურის ეზოში დაეწეენათ. ღამე ერთი ბიჩეკ გაეუხეეტათ, ტოტა ღვინო ჩამოესხეთ და მერე ისეე ჩვრით დაუტეეთ. ეზოში ბიტეებიც ეოფილან და ამ ცონიანი-მოეკვრე ფრანგეენს დაეესხეთ თუ არა ბიჩეკ ბიჩი ჩეარი, მისეენ და გამოეეერეთ. ღვინო გამოდენილა და ბოდოს ბიჩეკ სეეე დაცდილა. ბიტეებს ძალიან ჭსაამოეენებიათ ღვინის გეეა, დასცეამან და თეელი ღამე ეესეთ. ბოდოს მეტის სამთვრალიი მოდან დაჭარგეეთ ერძნობა და ეკეკეენეთ დაერიდან ბარს. მერე ღეეს მსაბინდოს ქალს დაეესხეთ თუ არა ბარს დაერიდი ბიტეები, მისეენ, ჯერ ერთისთვის მოეეედნა ხელი, ენახეეს, რომ ეკვალარაო, მერე მორეეთვის და ისიც ეკვალარ აღმოჩენილა. ეეეეეა ბაკეს სეელი და ბეერი ეეეეენა, მაგრამ რადა ენდა ეეეა. ეეთეერნა: სეელ არარაბეს, ცალ ეელი სარი მიანც მიერეენანო, ტეეეიან-ეარადიდ ფრთეეეს და ეეეეენელ

მიანც არ დაეკარგეენ. ამ სიტეეეეს შემდეგ მისდგომია, მთლად გაეეეტეენა თავისი ბიტეები. რამდენსმე საათს შემდეგ ბიტეებს გამოჭეეეიზლებათ და სასტეეეიდან ისეე თავის გეკეარეეეენ ეეარიდათ და ეეეენენთ ისეე თავის გეკეარეეეენელ ბიტერონთან წასეენან ბეეეენეენთ.

# დეპეშა

11 აპრილი

პეტერბურგი. „С.-Пет. Вѣд“-ის გაეგონია, რომ მინისტრთა კომიტეტმა გადასწყეტა, დაეარსოს პეტერბურგში კანტორა რკინის მექარხნეებისა. კანტორის საქმე ის იქნება სხვათა შორის, რომ მიწერ-მოწერა იქონიოს მთავრობასთან და ქარხნების წარმომადგენლებთან რკინის მექარხნეთა კრების შუამავლობის გამო.

გზათა სამინისტროს განკარგულებით, დაწერილებული რეეიზია დაიწყეს იმ რკინის გზების შეკეეთების ხარჯვებისა, რომლის შემოსავალიც უზრუნველ-ყოფილია მთავრობის მიერ.

ოდესა. სანაეოსნო საზოგადოებამ „Русскія угольныя транспорты“ დაიწყო მოქმედება. ჯერ ცხრა გემი აქვს. თითოში ჩადის 100—150 ათასი ფუთი. საზოგადოება აპირობს შეუკეეთოს კიდეე აქაურს ქარხანას ბელლინო-ფენდრიხისას ოთხი გემი. თითოში უნდა ჩაეიდეს 65 ათასი ფუთი.

ნაეოსნობა თავადის გაგარინისა ამ ზაფხულს ჰმართავს სამს ღიდს აუზს ნაეთისათვის: რენს 120 ათას ფუთისას, კლადო